

NÁVRH INAUGURAČNEJ KOMISIE
(celkové zhodnotenie uchádzača doc. Mgr. Martina Ološtiaka, PhD.)

(v zmysle vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 457/2012 Z. z. zo dňa 21. 12. 2012, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŠ SR č. 6/2005 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor, § 1 ods. 15 vyhlášky)

1. VYHODNOTENIE PLNENIA KRITÉRIÍ UCHÁDZAČA PODĽA MATERIÁLOV DODANÝCH UCHÁDZAČOM (pedagogická a vedecká činnosť)

Pedagogická činnosť uchádzača

Doc. Mgr. Martin Ološtiak, PhD., pôsobí v akademickom prostredí kontinuálne 15 rokov, pričom plnohodnotným obdobím jeho vedeckovýskumnej práce boli už roky magisterského a doktorandského štúdia. Vedecko-pedagogický titul docent získal pred siedmimi rokmi. Vedie prednášky aj semináre vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia; jeho doménou boli a sú predmety zamerané na lexicológiu, lexikografiu, frazeológiu, onomastiku, ale aj všeobecnú jazykovedu, komplexnú jazykovú analýzu a dejiny jazykovedy. Doteraz viedol 32 diplomových a 25 záverečných bakalárskych prác predovšetkým z oblasti jeho hlavného pedagogického zamerania. Podieľa sa na garancii študijných programov všetkých troch stupňov vysokoškolského štúdia (slovenský jazyk a literatúra; učiteľstvo slovenského jazyka a literatúry, jazykovo-komunikačné štúdiá). Spolugarantuje práva na habilitačné konania a konania na vymenúvanie profesorov v študijnom odbore 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra. Bol školiteľom troch študentiek v 3. stupni štúdia, ktoré svoje štúdium ukončili úspešnou obhajobou dizertačných prác; je školiteľom jednej študentky doktorandského štúdia, ktorá sa pripravuje na dizertačnú skúšku. Intenzívne pracuje ako oponent kvalifikačných prác na všetkých stupňoch (dovedna 84 posudkov) vrátane rigorózných, dizertačných a habilitačných prác.

Doc. Ološtiak je spoluautorom, resp. autorom troch vysokoškolských učebníc (*Kapitoly z lexicológie (Lexikálna syntagmatika a viacslovné pomenovania)*, 2013; *Lexikálna paradigmatica, sémantika a kombinatorika*, 2017; *Slovotvorba, slovnodruhové prechody, preberanie a skracovanie lexém*, 2017). Okrem toho je autorom mnohých učebných materiálov, ktoré poskytuje študentom na svojej webovej stránke.

Vedeckovýskumná a expertízna činnosť uchádzača

Rozsiahla vedeckovýskumná práca uchádzača, v ktorej sa spája klasická štruktúrna lingvistika s pragmalingvisticky a sociolingvisticky orientovanými smermi, formovala a rozvíja sa viacrozmerne; postupne a prienikovo sa základnými oblasťami jeho vedeckovýskumného záujmu stali: onomastika a konfrontačná lingvistika, hlavne vo vzťahu angličtiny a slovenčiny; morfematika a slovotvorba; lexicológia a lexikálna motivácia; substantívna deklinácia a morfológická adaptácia prevzatých lexém; výskum viacslovných pomenovaní. Takto boli zacielené aj vedeckovýskumné úlohy podporované inštitucionálne grantovými projektmi, v ktorých bol a je uchádzač vedúcim riešiteľom (4) a spoluriešiteľom (5). Celkovo ich teda bolo 9; z toho 8 grantov VEGA (v troch pôsobil ako vedúci riešiteľ) a jeden projekt APVV (vedúci riešiteľ). K tomuto prehľadu je možné priradiť aj práce, ktoré sa venujú dejinám slovenskej lingvistiky. Doc. Ološtiak je autorom, resp. spoluautorom

dovedna 20 monografií a kapitol v monografiách. Sumárna štatistika jeho vedeckovýskumných výstupov zahŕňa 224 jednotiek, z ktorých je 143 vedeckých a odborných prác. Uchádzač sa intenzívne venoval a venuje editorskej, bibliografickej, recenznej a prehľadovej činnosti. Jeho vedecká práca, v časti ktorej nadväzuje na dielo svojho učiteľa prof. Furdíka (jeho neskoré dielo v podstate pre slovenskú lingvistiku zachránil), výrazne rozvíja doterajšie slovnikistické aj všeobecnolingvistické poznanie, pomáha zaplňať biele miesta poznania slovenčiny a inšpiruje tvorbu ďalších bádateľov, čoho dokladom je aj 733 evidovaných ohlasov, z toho 173 v zahraničí (58 ohlasov registrovaných v databázach Web of Science a Scopus).

Vedeckú orientáciu doc. Ološtiaka dokumentujú aj vystúpenia na domácich (47) a zahraničných (19) konferenciách a seminároch v podobe pozvaných a prihlásených prednášok a referátov, ako aj domáca a zahraničná prednášková činnosť.

Za najvýznamnejšie výsledky vedeckého výskumu možno v súlade s uchádzačom pokladať jeho teoretické a špecializované slovníkové monografické práce, vrátane spoluautorstva monografickej štúdie vo 4. zväzku *International Handbook of the Languages of Europe (Word-formation)*, no obdivuhodný poznávaco-inšpiratívny prínos je prítomný v celej jeho vedeckovýskumnej tvorbe.

Doc. Ološtiak predložil doklad o vlastnej vedeckej škole, ktorú prezentuje v troch základných smeroch: ako nadväzovanie na prešovskú lingvistickú školu, ako jej rozvíjanie formou tímovej spolupráce (ako člen a neskôr vedúci riešiteľ rozsiahlych pracovných tímov z viacerých akademických pracovísk), ako aj formou intenzívnej spolupráce so študentmi všetkých stupňov štúdia a diferencovane na rozličných úrovniach, vo forme seminárnych, bakalárskych, diplomových, rigorózných a dizertačných prác. Postupnosť „od záverečných prác študentov cez čiastkové výstupy k syntéze“ sa úspešne uplatnila a uplatňuje vo viacerých doc. Ološtiakom vedených projektoch.

Nezanedbateľnú časť práce doc. Ološtiaka predstavuje jeho pôsobenie v orgánoch a organizáciách domáceho aj medzinárodného akademického života. Je členom redakčných rád prestížnych slovenských lingvistických časopisov (Slovenská reč, Jazykovedný časopis), členom vedeckých a odborných komisií a grémií, vrátane Komisie pre slovanskú slovotvorbu pri Medzinárodnom komitáte slavistov. Je členom odborových komisií doktorandských študijných programov slovenský jazyk a všeobecná jazykoveda (FF PU), členom vedeckých rád dvoch fakúlt (Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove; Fakulta aplikovaných jazykov Ekonomickej univerzity v Bratislave). Venuje sa expertíznej činnosti (člen validačnej komisie pre testovanie T9 a maturitné testy pri Národnom ústave certifikovaných meraní vzdelávania; konzultant niekoľkých zväzkov Encyklopaedia Beliana) a 6 rokov pôsobí v organizácii akademického života ako prodekan Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove.

Za svoju vedeckovýskumnú prácu bol doc. Ološtiak niekoľkokrát odmenený: je nositeľom Ceny Literárneho fondu za spoluautorstvo publikácie *Slovník koreňových morfém* (2007); Ceny rektora Prešovskej univerzity v Prešove za editáciu publikácie *J. Furdík: Slovenská slovotvorba* (2005), za spoluautorstvo publikácie *Slovník koreňových morfém* (2006), ako aj za editáciu a vedenie autorského kolektívu publikácie *Kvalitatívne a kvantitatívne aspekty tvorenia slov v slovenčine* (2017); Ceny dekana Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity za spoluautorstvo publikácie *J. Furdík: Život so slovotvorbou a lexikológiou* (2006). Zároveň je

štvornásobným nositeľom Ceny Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove za publikačnú a vedeckovýskumnú činnosť (2012, 2013, 2014, 2015).

Doc. Mgr. Martin Ološtiak, PhD., vo vzájomnej symbióze a na vysokej kvalitatívnej úrovni prepája vedeckovýskumnú, vzdelávaciu a organizačnú činnosť vysokoškolského učiteľa. **Kritériá na vymenovanie za profesora stanovené Prešovskou univerzitou v Prešove v plnej miere spĺňa a vo väčšine prípadov prekračuje alebo vysoko prekračuje.**

2. ZÁVERY OPONENTSKÝCH POSUDKOV K ŽIADOSTI

Na inauguračné konanie doc. Mgr. Martina Ološtiaka, PhD. posudky vypracovali:

- prof. Peter Ďurčo, CSc., Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Filozofická fakulta, Trnava
- prof. PaedDr. Ľudmila Liptáková, CSc., Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta, Prešov
- prof. dr. hab. Krystyna Waszakowa, Varšavská univerzita, Inštitút poľského jazyka, Varšava, Poľská republika

prof. Peter Ďurčo, CSc. – záver posudku:

Doc. Mgr. Martin Ološtiak, PhD., spĺňa všetky kritériá a odporúčam, aby menovanému ... bol po úspešnom inauguračnom konaní, po splnení všetkých vysokoškolskou legislatívou predpísaných podmienok, udelený akademický titul profesor v študijnom odbore 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra.

prof. PaedDr. Ľudmila Liptáková, CSc. – záver posudku:

Docent Ološtiak spĺňa všetky kritériá na získanie titulu profesor, a to nielen vedecké, pedagogické, akademické, ale aj osobnostné. ... Na základe dôkladného posúdenia kvantitatívnych a kvalitatívnych parametrov vedeckej a pedagogickej činnosti inauguranta odporúčam, aby doc. Mgr. Martinovi Ološtiakovi, PhD., bol po úspešnom inauguračnom konaní a po splnení všetkých vysokoškolskou legislatívou predpísaných podmienok udelený akademický titul profesor v študijnom odbore 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra.

prof. dr. hab. Krystyna Waszakowa – záver posudku:

Na základe uvedeného formulujem záverečný návrh: dosiahnuté výsledky doc. Martina Ološtiaka, PhD., zamestnaného na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove, odôvodňujú začaté konanie o priznanie uchádzačovi titulu profesora v študijnom odbore 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra.

Pozitívne referencie poskytli:

red. prof. dr. Irena Stramljič Breznik, Univerzita v Maribore, Filozofická fakulta, Slovinsko
prof. dr. hab. Krystyna Kleszczowa, Sliezská univerzita, Katowice, Poľsko
em. o. Univ.-Prof. Dr. Ingeborg Ohnheiser, Univerzita v Innsbrucku, Inštitút slavistiky, Rakúsko

3. ODBORNÉ POSÚDENIE INAUGURAČNEJ PREDNÁŠKY

Tému inauguračnej prednášky *Jazyk a lexikálna zásoba ako odraz potrieb človeka a ľudskej spoločnosti* inauguračná komisia vybrala z troch tém navrhnutých inaugurantom. Za jej cieľ si

inauguranciu stanovil čiastočne charakterizovať vzťahy medzi svetom, človekom a jazykom; konkrétnejšie, načrtnúť možné odpovede na široko koncipovanú otázku, akými spôsobmi dokáže jazyk uspokojovať rozlične podmienené potreby človeka. V hľadaní spomínanej odpovede inaugurant vychádzal z presvedčenia o tom, že existencia človeka je založená na uspokojovaní potreby prirodzenej a optimálnej orientácie vo svete. O odpovedi uvažoval na kognitívno-lingvistickej báze, ako aj na základe analýzy funkčnosti jazyka v teórii pražskej funkčnej školy a následne sa zameriaval na funkčnosť pomenovacích prostriedkov s oporou o exemplifikáciu na materiáli slovenského jazyka. Sústredil sa na úlohu slovotvornej motivácie v pomenúvaní (nominačnom) procese, ďalej na pragmatickú a subjektívnu dimenziu pomenovania (tvorba okazionálnych pomenovaní, expresívna a emocionálna lexika), racionalitu (terminologické pomenovania) a emocionalitu pomenovania.

Uchádzač v prednáške preukázal svoju pedagogickú spôsobilosť, vysokú vedeckú akribiu, ako aj schopnosť podať veľmi zložité lingvistické problémy zrozumiteľným a prístupným spôsobom.

Vymenúvacia komisia hodnotí inauguračnú prednášku doc. Mgr. Martina Ološtiaka, PhD z teoreticko-metodologického hľadiska (aj v prepojení všeobecnolingvistického a slovanského pohľadu, ďalších výskumných potencií, ako aj impulzov pre didaktickú aplikáciu) vysoko pozitívne.

Prednáška, vystupovanie a fundované reakcie na podnety z diskusie opätovne potvrdili, že uchádzač spĺňa požiadavky na vymenovanie za profesora.

4. NÁVRH NA VYMENOVANIE UCHÁDZAČA ZA PROFESORA V ODBORE

Inauguračná komisia na základe posúdenia predložených dokladov a dokumentov, plnenia scientometrických kritérií a ostatných kritérií Prešovskej univerzity v Prešove týkajúcich sa vedeckej, pedagogickej a organizátorskej činnosti uchádzača, posudkov oponentiek a oponenta, odporúčaní renomovaných pracovníkov z troch európskych univerzít a inauguračnej prednášky konštatuje, že doc. Mgr. Martin Ološtiak, PhD., spĺňa všetky podmienky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj vnútornými predpismi Prešovskej univerzity v Prešove na vymenovanie za profesora v odbore 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra.

Inauguračná komisia pracovala podľa postupu ustanoveného zákonom č.131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhláškou Ministerstva školstva SR č. 6/2005 o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor.

Na základe uvedeného inauguračná komisia predkladá predsedovi vedeckej rady tento návrh a **odporúča Vedeckej rade Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove schváliť návrh na vymenovanie doc. Mgr. Martina Ološtiaka, PhD., za profesora v odbore 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra.**

V Prešove 7. 11. 2017

Inauguračná komisia:

Členovia:

1. prof. PhDr. Daniela Slančová , CSc., predsedníčka	prítomná
2. prof. dr hab. Alicja Nagórko	prítomná
3. Dr. h. c. prof. PhDr. Ján Sabol , DrSc.	prítomný
4. prof. PhDr. Slavomír Ondrejovič , DrSc.	prítomný

Oponenti:

1. prof. PhDr. Peter Ďurčo , CSc.	prítomný
2. prof. PaedDr. Ľudmila Liptáková , CSc.	prítomná
3. prof. dr hab. Krystyna Waszakowa	prítomná